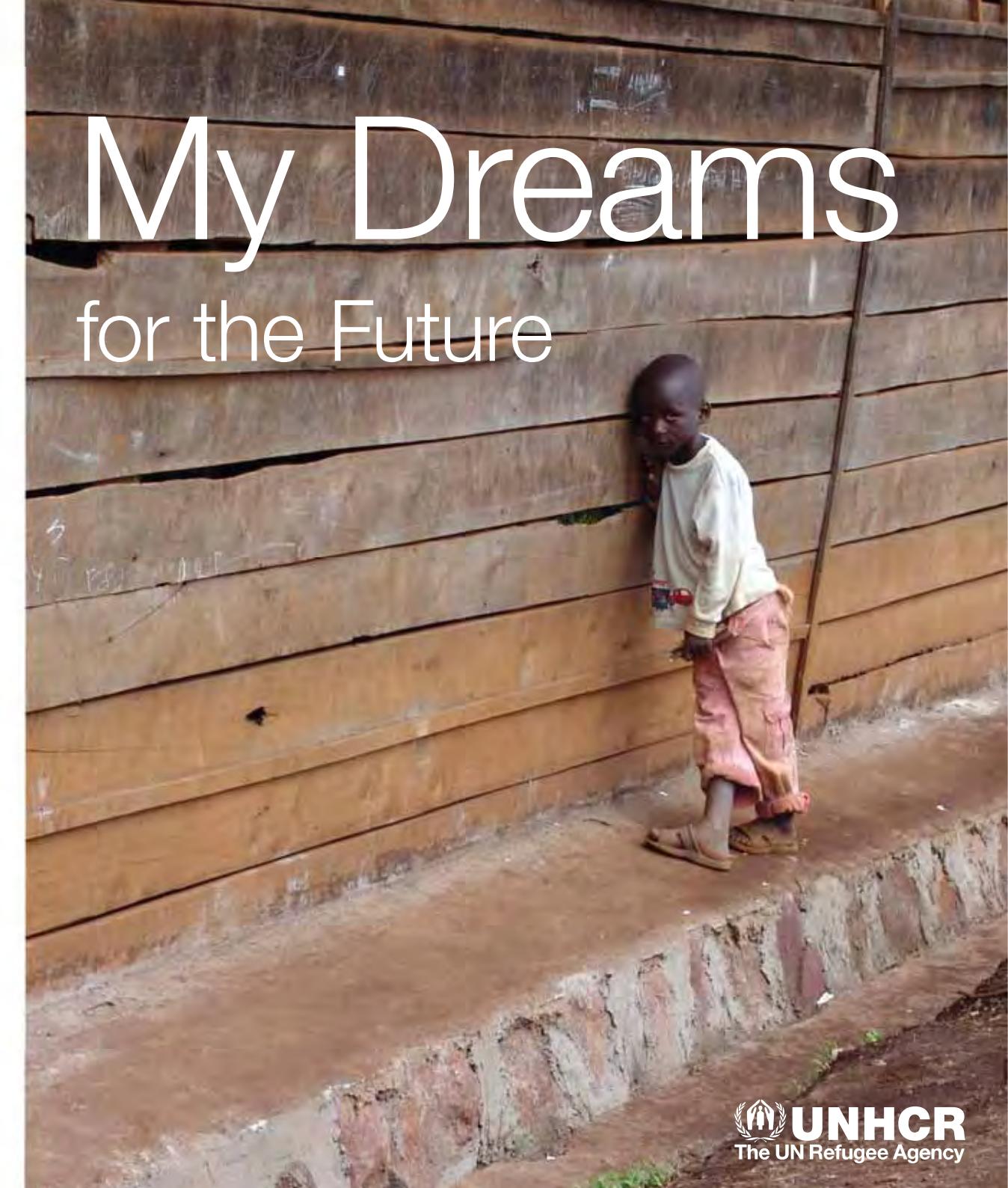

Drawings
of Congolese refugee
children in Burundi

Dessins
d'enfants réfugiés
congolais au Burundi

Tekeningen van Congolese
vluchtelingenkinderen
in Burundi

My Dreams for the Future

My Dreams for the Future

Drawings
of Congolese refugee
children in Burundi

Dessins
d'enfants réfugiés
congolais au Burundi

Tekeningen van Congolese
vluchtelingenkinderen
in Burundi

Published by
United Nations High Commissioner for Refugees
Regional Representation for Western Europe
Brussels, December 2010

Graphic designer: Tomáš Bakoš - BakOS DESIGN

COVER PHOTO: © UNHCR / A. Kirchhof
Child listening to school session

My Dreams for the Future

Drawings of Congolese refugee
children in Burundi

Mes rêves pour l'avenir

Dessins d'enfants réfugiés
congolais au Burundi

Mijn toekomstdromen

Tekeningen van Congolese vluchtelingenkinderen
in Burundi

Foreword

MY DREAMS FOR THE FUTURE

Drawings of Congolese refugee
children in Burundi

Worldwide there are 34.4 million people who have had to flee their homes. Almost half of them are children. They include children who are refugees, asylum-seekers and stateless as well as returnee and internally displaced children. Although refugee children enjoy comprehensive rights under international law, more often than not, they are deprived of the most basic ones, including the right not to face discrimination, the right to health and the right to education.

This book features a collection of drawings of Congolese refugee children who live in refugee camps in Burundi. They participated in a drawing competition on "My Dreams for the Future". The boys and girls, between 10 and 14 years of age, were asked to draw what they wanted to achieve in life. The result is amazing. The drawings show how the children see their future, literally through their own eyes, in a way which is very different from usual reports on refugee children.

Most of the colourful drawings show hope, resilience and a great deal of ambition. What is most striking is their keen understanding of the importance of education in becoming nurses, teachers, pilots or journalists. They also underscore the human cost of violence and persecution, which cause millions of people to flee their homes. The drawings are unlike those that our own children come home with. They depict the risks of child soldier recruitment, HIV/AIDS, corruption and insufficient medical treatment.

Préface

MES RÊVES POUR L'AVENIR

Dessins d'enfants réfugiés
congolais au Burundi

Dans le monde entier, 34,4 millions de personnes ont dû fuir leur pays d'origine. Presque la moitié d'entre elles sont des enfants. Ces enfants sont des réfugiés, des demandeurs d'asile, des apatrides, des rapatriés et des déplacés. Malgré le fait que les enfants réfugiés jouissent de droits garantis par le droit international, ils en sont le plus souvent privés, y compris des droits les plus élémentaires comme celui de ne pas être victimes de discrimination, le droit à la santé et à l'éducation.

Ce livre comprend une collection de dessins faits par des enfants réfugiés congolais habitant dans deux camps de réfugiés au Burundi. Ils ont participé à un concours de dessin avec comme thème « Mes rêves pour l'avenir ». On a demandé à ces jeunes, âgés de 10 à 14 ans, de dessiner ce à quoi ils aspirent dans la vie. Le résultat a été stupéfiant. La sélection des dessins reflète leur vision de l'avenir, littéralement à travers leurs propres yeux. Cette manière de représenter la réalité est assez différente de nos rapports habituels sur les enfants réfugiés.

La plupart de ces dessins colorés montrent l'optimisme, la résilience et beaucoup d'ambition. Leur capacité à comprendre l'importance de l'éducation pour devenir des infirmières, des professeurs, des pilotes ou des journalistes est assez frappante. Les dessins sont très différents de ceux faits par nos enfants. Ils soulignent également le coût humain de la violence et de la persécution causant la fuite de millions de personnes. Les dessins des enfants montrent les risques d'être recruté comme enfant soldat, du VIH/Sida, de la corruption et du manque d'accès aux traitements médicaux.

Voorwoord

MIJN TOEKOMSTDROMEN

Tekeningen van Congolese
vluchtelingenkinderen in Burundi

Wereldwijd zijn er ongeveer 34,4 personen die hun thuisland hebben moeten ontsnappen. Bijna de helft van deze mensen zijn kinderen. Deze kinderen zijn vluchtelingen, asielzoekers, repatrianten, staatlozen of binnenlands ontheemde kinderen. Hoewel er voor vluchtelingenkinderen voorzieningen worden opgenomen in de internationale wetgeving, worden hun basisrechten vaak niet gerespecteerd. Ze worden vaak gediscrimineerd of kunnen hun recht op gezondheid en onderwijs niet uitoefenen.

Dit boek bevat een verzameling van tekeningen van Congolese vluchtelingenkinderen die leven in Burundese vluchtelingskampen. Zij namen deel aan een tekenwedstrijd over "Mijn toekomstdromen". De kinderen zijn tussen 10 en 14 jaar oud en kregen de opdracht een tekening te maken over wat ze willen bereiken in hun leven. Het resultaat is verbluffend. De tekeningen geven hun toekomstbeeld weer. Letterlijk door de ogen van de kinderen zelf. Deze manier om de realiteit weer te geven, verschilt grondig van onze normale verslaggeving.

De meeste van deze kleurrijke tekeningen geven blijkt van optimisme, kracht en ambitie. De kinderen beseffen goed het belang van onderwijs om verpleegsters, onderwijzers, piloten of journalisten te worden. De tekeningen onderstrepen echter ook de menselijk prijs van geweld en vervolging waardoor miljoenen mensen moeten vluchten. Dit is niet het soort tekeningen waar onze kinderen mee zouden thuiskomen. Het risico om als kindsoldaat gerekruteerd te worden, HIV/AIDS, corruptie en het gebrek aan toegang tot medische zorg zijn thema's die vaak terugkomen in de tekeningen.

IN THE WORDS OF A CHILD PSYCHOLOGIST

“Take your pencils and pens, because we are going to draw, yeah!”. For children, drawing is a very safe and fun way of expressing themselves. But it is actually much more than that. Children draw to show their feelings and the issues that preoccupy them. For them it is more powerful than writing because their language knowledge is often too limited. Drawing comes more naturally to them.

Drawings are often an important element in a child psychologist's analysis, which takes into account the construction process, the use of colour, the proportion of the different elements on paper, the content, the child's development level, etc. In other words, they tell us a lot about the “illustrator”.

These particular drawings show that refugee children still dare to express their dreams of the future, despite their difficult living conditions. They demonstrate their force. These children give us a glimpse into their world of feelings, which can be quite shocking for a Western reader. Being a child soldier or surviving war are not exactly the kind of experiences our kids put on paper.

“Survival” is the recurring theme in the children's drawings. They sometimes have negative connotations and reveal their fear of being recruited as child soldiers, for instance. This fear is expressed by severe facial expressions and the lack of colour in the drawings. However, others express hope by showing plenty of colours and connections between the different characters in the drawing. What strikes us in all the drawings is the children's sense of responsibility. They consider themselves responsible for the well-being of their families, which is why they want to get a proper diploma to earn money, or to provide food for their family members. All of this at an age when they should have a carefree life....

Els Keuleers – Child and youth psychologist, systemic psychotherapist

L'AVIS DE LA PSYCHOLOGUE DE L'ENFANCE

“Préparez les crayons de couleur et les feutres parce qu'on va dessiner, youpie!” Pour les enfants, dessiner est une forme d'expression amusante et familière. Mais il s'agit de beaucoup plus que cela. C'est en dessinant que les enfants expriment leurs sentiments et les questions existentielles qui les préoccupent à un moment donné. Ce mode d'expression est souvent beaucoup plus intense que l'usage d'une langue car les enfants ne possèdent pas encore assez de connaissances linguistiques.

Les dessins constituent souvent un élément important dans l'analyse psychologique des expériences de l'enfant. Plusieurs critères doivent être pris en compte: le processus de construction, l'usage des couleurs, la proportion des différents éléments du dessin, le contenu, le niveau du développement d'un enfant,... En d'autres termes, les dessins nous en disent beaucoup sur le “dessinateur”.

Concrètement, ces dessins nous montrent que, malgré leurs conditions de vie difficiles, ces enfants osent encore avoir des rêves d'avenir. Cela exprime toute la force dont peut faire preuve un enfant. Ces enfants nous introduisent dans leur monde, où les sentiments semblent parfois choquants aux lecteurs occidentaux. “Etre un enfant soldat” ou “survivre dans des conditions de guerre” sont les genres de sujets qui n'apparaissent pas dans les dessins faits par des enfants occidentaux.

Le thème principal de ces dessins est “la survie”. Parfois, ils ont une connotation négative, exprimant la peur de l'enfant d'être recruté comme enfant soldat. Cette peur est traduite par l'absence de couleurs ou par de froides expressions de visage. Cependant, d'autres dessins font preuve d'espoir, lorsque beaucoup de couleurs ont été utilisées ou lorsqu'il existe un lien entre les différents personnages. On remarque que ces enfants assument une grande responsabilité, celle de vouloir aider leur famille, en obtenant un bon diplôme qui leur permettra de gagner beaucoup d'argent ou en leur procurant de la nourriture. Et cela à un âge où ils ne devraient pas encore avoir de soucis...

Els Keuleers – Psychologue de l'enfance et de la jeunesse,
psychothérapeute systémique

EEN KINDERPSYCHOLOOG AAN HET WOORD

“Zet de kleurpotloden en stiften maar klaar, want we gaan tekenen, joepie!”. Tekenken is voor kinderen een vertrouwde en plezierige vorm van expressie. Maar tekenken is zo veel meer dan dat. Voor kinderen is tekenken een manier om hun gevoelens en levensthema's die op dat moment op de voorgrond staan, te tonen. Bovendien zijn tekeningen vaak veel krachtiger dan woorden omdat kinderen de taal nog niet altijd volledig machtig zijn. Tekenken is ook minder direct en dus veiliger.

Tekeningen vormen vaak een onderdeel van kinderpsychologisch belevingsonderzoeken. Hierbij wordt gekeken naar het constructieproces, het kleurgebruik, de verhouding tussen de verschillende elementen van een tekening, de belevenisinhoud, het ontwikkelingsniveau van een kind,... Met andere woorden, ze vertellen ons veel over de “tekenaar”.

Wat blijkt uit deze tekeningen is dat deze kinderen ondanks hun moeilijke levensomstandigheden nog toekomstdromen durven hebben. Dit zegt meteen iets over de kracht van een kind. Deze kinderen laten ons als het ware mee kijken in hun gevoelswereld, wat confronterend is voor ons, westerse lezer. Thema's als kindsoldaat en overleven in oorlogsomstandigheden vinden we niet onmiddellijk terug in tekeningen van westerse kinderen.

Het hoofdthema in de tekeningen is “overleven”. Soms zijn ze negatief geladen en tonen ze de angst om gerekruteerd te worden als kindsoldaat. Deze angst vinden we terug in het schaarse kleurgebruik en de harde gezichtsmimiek. Andere tekeningen daarentegen stralen hoop uit. Hier zien we meer kleurgebruik en verbinding tussen de verschillende personages op de tekening. Opvallend in alle tekeningen is de verantwoordelijkheid die de kinderen bij zichzelf leggen. Ze zien zichzelf als diegenen die hun familie kunnen helpen, hetzij door een goed diploma te behalen en zo veel geld te verdienen, hetzij om hun familie van levensmiddelen te voorzien. En dit op een leeftijd dat zij nog zorgeloos door het leven zouden moeten gaan...

Els Keuleers – Kinder- en jeugdpsycholoog, systeempsychotherapeut

Ambition Ambitie

Kigabo Veridique

age 13

“ “

I will take care of the herds of other people to earn money.
This money is going to help me to pay my studies.

The money earned from keeping the herds will be used
for my studies.

Now, I am receiving my diploma which is going
to help me to find a job.

I can pay for a beautiful house.

Ik zal de kuddes van de anderen bijhouden om geld te
verdienen. Dit geld zal me helpen mijn studies te betalen.

Het verdiende geld voor het bijhouden van de kuddes
zal gebruikt worden om mijn studies te betalen.

Nu behaal ik mijn diploma dat me zal helpen
een job te vinden.

Ik kan een mooi huis betalen.

” ”

Byosa'a Melodie

age 14

‘ ‘

The merchant of the city

This is how I became a boss, thanks to my business!!
What about you!?

When I started my business, I only had a small shop
and a small amount of money.

My small shop helped me to earn some money to buy a bike.
I learned another profession; I became a taxibike driver.

After managing the money, I was able to afford a motorcycle.
I became a taximoto driver.

Finally, my job as a motorcycle taxi driver permitted me to buy
a COASTER (bus). I am now the driver of my own bus.

De handelaar van de stad

Zo ben ik een baas geworden dankzij
mijn eigen zaak!! En u!?

Toen ik mijn zaak opstartte, had ik enkel een kleine winkel en
een kleine som geld.

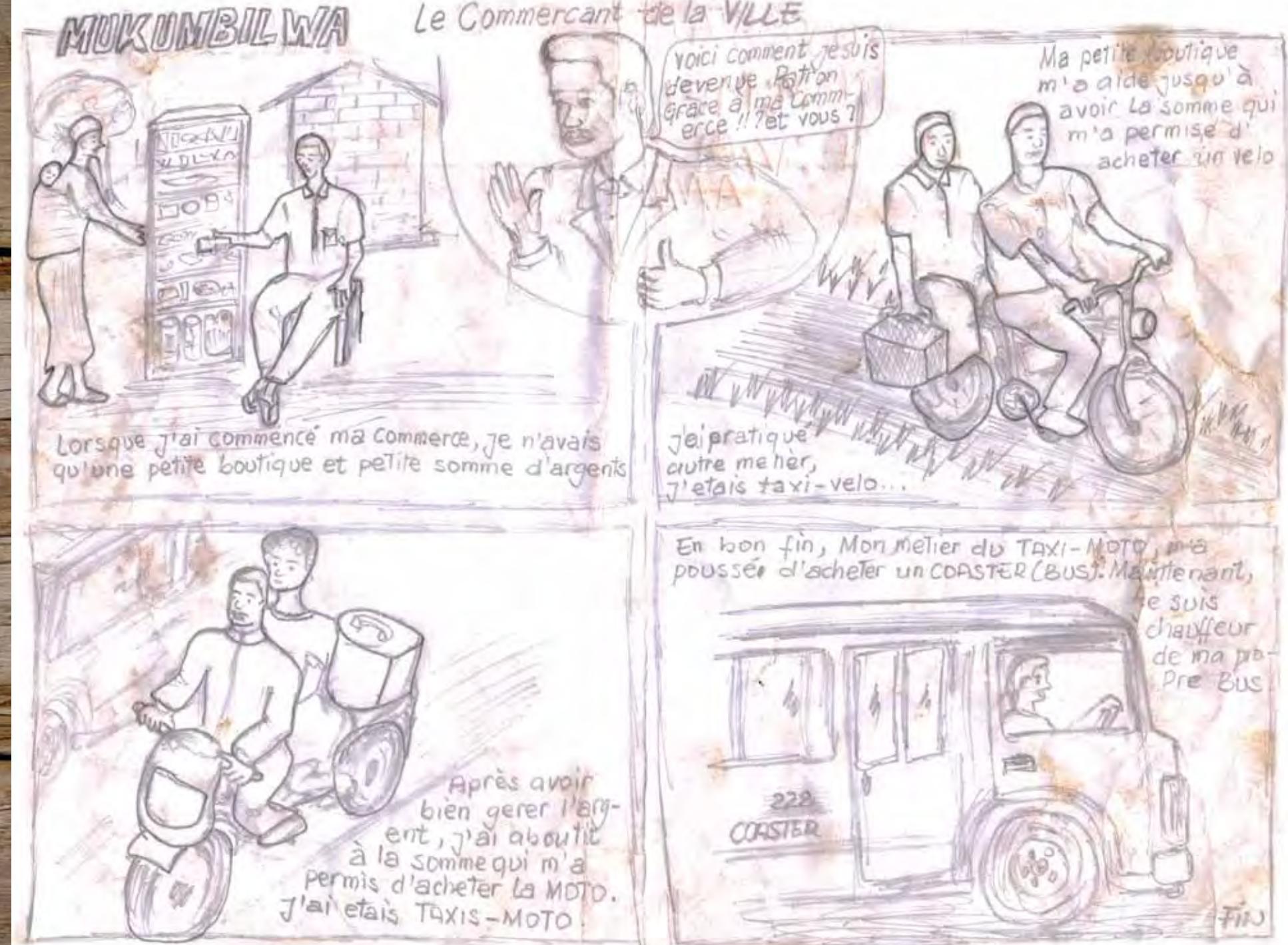
Met mijn kleine winkel heb ik genoeg geld verdiend om een
fiets te kopen. Ik veranderde van beroep en werd taxifietser.

Door mijn geld goed te beheren kon ik een
motor kopen. Ik werd een mototaxichauffeur.

Uiteindelijk kon ik dankzij mijn job als
taximotorrijder een COASTER (bus) kopen.
Nu ben ik chauffeur van mijn eigen bus.

’ ’

Nzivugira Byayingabo

age 13

‘ ‘

I am a road worker.

My job as a road worker will help me to pay my studies.

I am receiving my diploma.

I work in an office.

Ik ben een wegenwerker.

Mijn job als wegenwerker zal me helpen mijn studies te betalen.

Ik behaal mijn diploma.

Ik werk in een kantoor.

’ ’

Joseph Muli

age 10

“ “

” ”

Mapenzi Mulambo

age 14

‘ ‘

Here, I am a shepherd.

Now, I am a merchant.

After that, I am not a merchant anymore, I am a taxi driver.

After 10 years, I will work for a taxi company.
For this job I buy a beautiful car.

Thank you, God, for giving me the car.

Hier ben ik een herder.

Nu ben ik een verkoper.

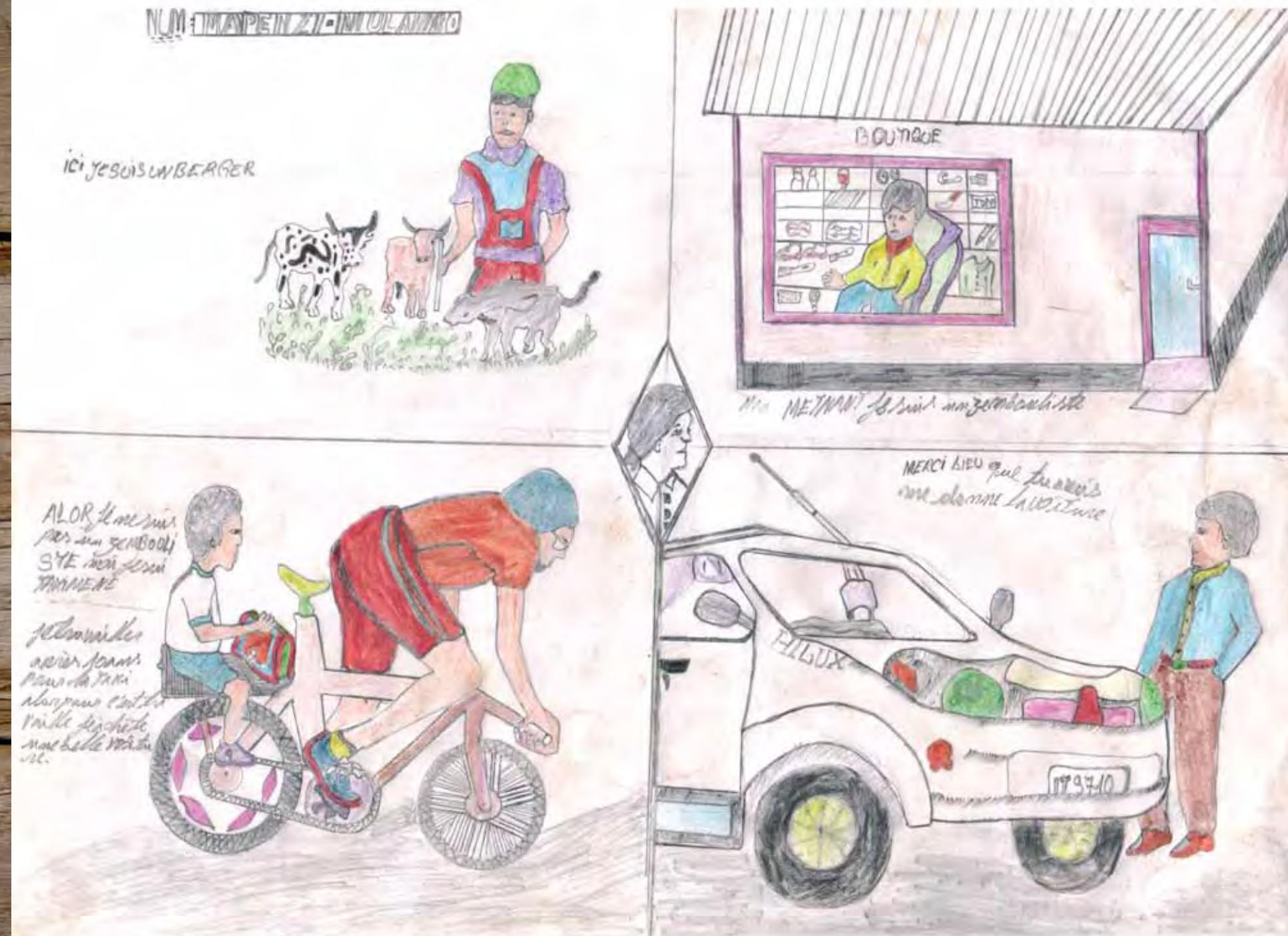
Daarna ben ik geen verkoper meer. Ik ben een taxichauffeur.

Na 10 jaar werk ik voor een taxibedrijf.
Voor deze job koop ik een mooie auto.

Dank je God dat je me deze auto hebt gegeven.

’ ’

Lucien Shindeano

age 13

‘ ‘

At school.

They give him his diploma.

At the university.

He becomes a doctor.

Op school.

Ze geven hem zijn diploma.

Aan de universiteit.

Hij wordt dokter.

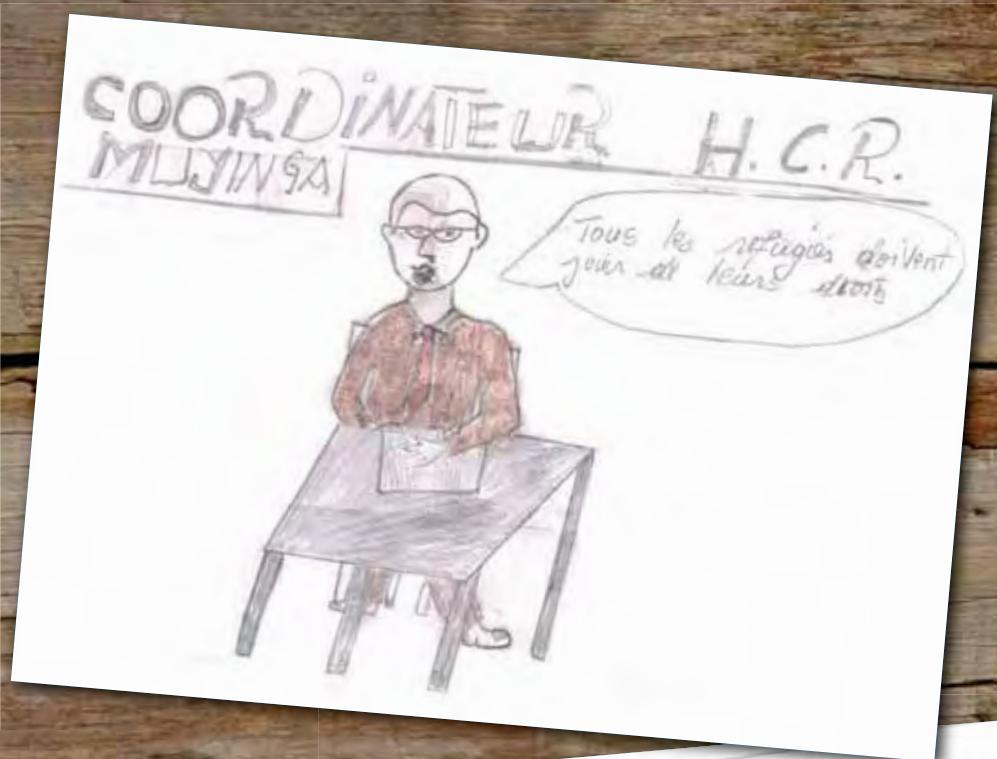

’ ’

Engagement

Semukiza Alexis

age 11

‘ ‘

Farmer.

I love plants.

I would like to become a farmer to feed hungry bellies.

Harvesting fruit in the orchard.

Guarantee of school, medical care and food for every child.

Landbouwer.

Ik hou van planten.

Ik wil graag landbouwer worden om de hongerige buikjes te voeden.

Fruitpluk in de boomgaard.

School, medische zorg en voedsel voor elk kind.

’ ’

MY DREAMS FOR THE FUTURE
Drawings of Congolese refugee children in Burundi

Bora Shalulo

age 12

“ “

I am a female doctor.

Ik ben een dokteres.

” ”

Mfashin Gabo

age 13

‘ ‘

 I will take care of all the refugees in the world.
That is my dream for the future.

Every refugee should be able to enjoy his rights.

Ik zal zorg dragen voor de vluchtelingen in de hele wereld.
Dat is mijn toekomstdroom.

Elke vluchteling moet zijn rechten kunnen uitoefenen.

’ ’

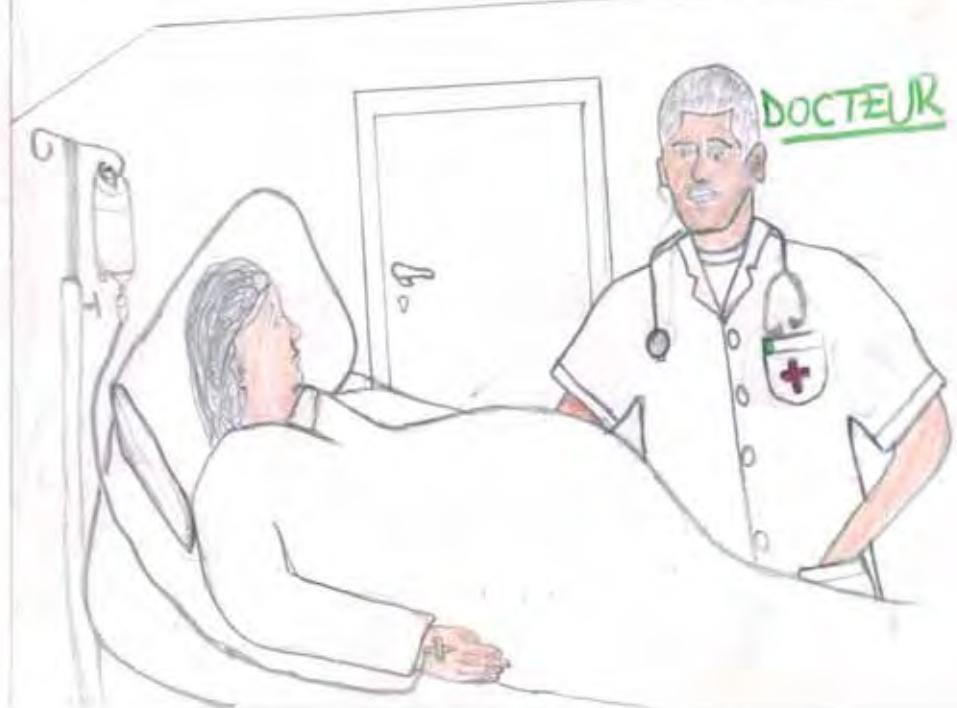
Byamana Marc

age 12

“

”

Felix Midoya

age 12

“

I still have my parents but my friend is an AIDS orphan.

Becoming a journalist on TV will be my weapon for the future.

We have to assist AIDS orphans in all circumstances.

We have to fight against unprotected sexual relations.

Ik heb mijn ouders nog maar mijn vriend is een AIDS-wees.

Journalist worden op tv is mijn wapen voor de toekomst.

We moeten de AIDS-wezen in alle omstandigheden bijstaan.

We moeten vechten tegen onveilig seksueel contact.

”

Kaziaba Hercule

age 13

‘ ‘

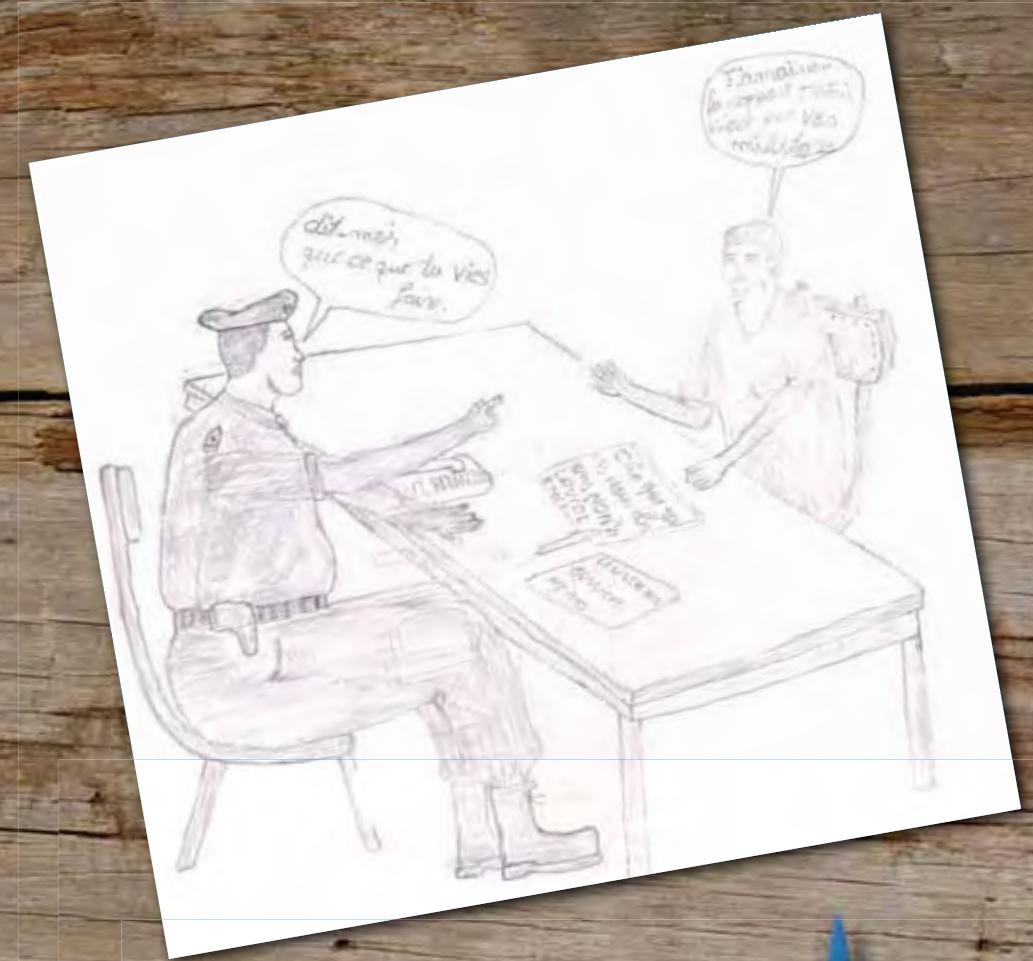
The nurse is taking care of the AIDS patients.

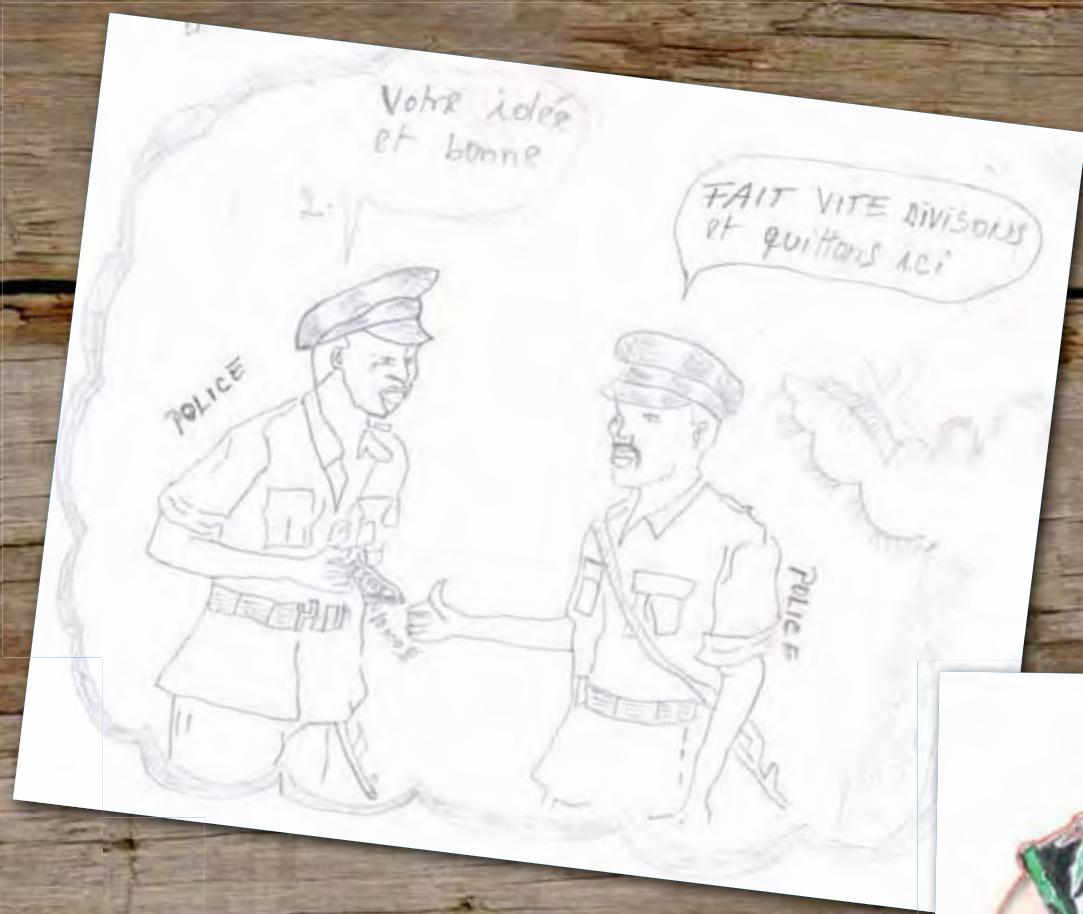
De verpleger verzorgt de AIDS-patiënten.

’ ’

Justice Rechtvaardigheid

Mbabazi Alice

age 12

‘ ‘

My mother has been raped by Laurent Nkunda's soldiers.
Women's rights have not been respected.

Equality between men and women by law
and in all the institutions.

Mijn moeder werd verkracht door de militairen
van Laurent Nkunda. De vrouwenrechten worden geschonden.

Gelijkheid tussen vrouwen en mannen voor
de wet en in alle instellingen.

’ ’

Muhasha Patrick

age 13

‘ ‘

STUDENT JOURNALIST

The journalist reports on television
about the corruption of two police officers.

Your idea is good.
Let's split the money and get out of here.

LEERLING JOURNALIST

De journalist geeft informatie op de televisie
over de corruptie van twee politiemannen.

Uw idee is goed.
Verdeel snel het geld en laten we weggaan.

’ ’

ÉLÈVE

JOURNALISTE

Le journaliste donne l'information
de la corruption de deux policiers
à la télévision.

Votre idée
est bonne

FAIT VITE DIVISONS
et quittons ici

Samuel Kashindi

age 13

‘ ‘

He is arriving at school.

He is already in class.

He goes to his work.

Now he is a police officer.

Hij komt aan op school.

Hij zit al in de les.

Hij gaat naar zijn werk

Nu is hij politieman.

’ ’

Muyoboke Lwango

age 13

‘ ‘

People always have problems.
When I become a police officer, I will solve them.

Sir, I just have been robbed by the soldiers.
What can you do for me?
Wait, I will urge the police officers to look for those criminals.

Mensen hebben altijd problemen.
Wanneer ik politieman word, zal ik ze oplossen.

Meneer, ik ben juist bestolen door de militairen.
Wat kan u voor mij doen?
Wacht, ik zal de politiemannen aansporen om deze misdadiers
te zoeken.

’ ’

Mkokosponga Augustin age 14

‘ ‘

I would like to be a judge.

Tell me why you are here.

I brought the report.
I have been raped by one of your soldiers.
Every day we say no to violence.

Ik wil graag rechter worden.

Vertel me waarom je naar hier bent gekomen.
Ik heb het verslag bij me.
Eén van jullie militairen heeft mij verkracht.
Elke dag zeggen we nee tegen geweld.

’ ’

Fahamu Ruhanjca

age 12

“

I am good in French. I would like to be a journalist so that people know what's going on in the world.

Ik ben goed in Frans. Ik wil graag journalist worden zodat de mensen weten wat er gebeurt in de wereld.

”

Hope
Espoir
Hoop

Djuma Mutumoya

age 13

‘ ‘

I am a merchant.

I sell milk.

Thanks to my milk business, I can build a beautiful house.

I have a family.

Ik ben een verkoper.

Ik verkoop melk.

Dankzij mijn melkhandel kan ik een mooi huis bouwen.

Ik heb een gezin.

’ ’

Muzuri Bob

age 13

‘ ‘

I am going to school.

I am at the university.

My wife and I are becoming doctors.

Ik ga naar school.

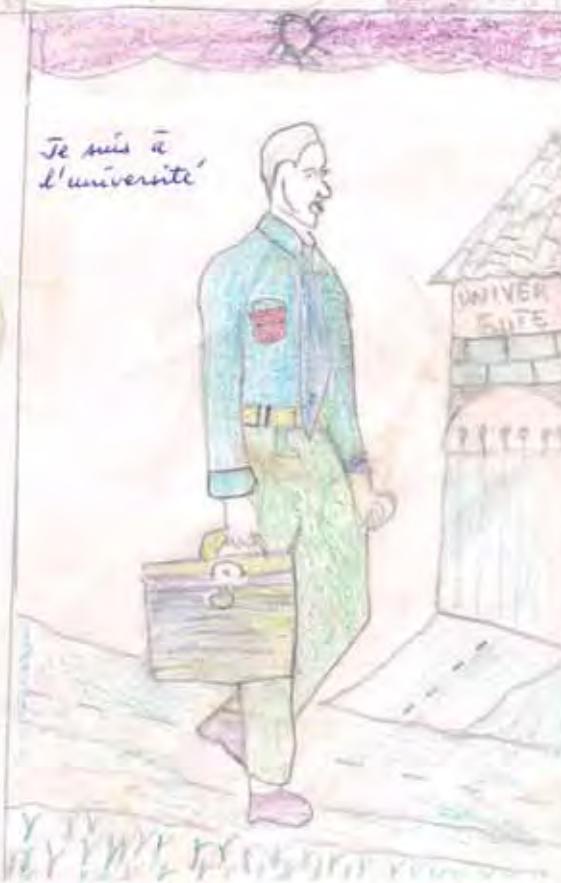

Ik ga naar de universiteit.

Ik word dokter samen met mijn vrouw.

’ ’

Ruklindo Jean Michel

age 14

‘ ‘

GEOGRAPHY

Compare the earth with the moon.

The moon is 13 times smaller than the earth.

I would like to walk on the moon.

PLANET MOON

I am an astronaut now, so I have realized my dream.

AARDRIJKSKUNDE

Vergelijk de aarde met de maan.

De maan is 13 keer kleiner dan de aarde.

Ik zou graag eens wandelen op de maan.

PLANEET MAAN

Nu ben ik astronaut en heb ik mijn droom gerealiseerd.

’ ’

Nshimiyimana Babeckson

age 14

‘ ‘

I am going to grow a field of corn.

I am going to buy a bike which I am going to use as a taxi.

Later, thanks to the field and the taxi-bike,
I am going to buy a car and a beautiful house.

Thanks to my successful business,
I will go on business trips and maybe
I can even buy a helicopter.

Ik ga een maïsveld verbouwen.

Ik ga een fiets kopen die ik als taxi zal gebruiken.

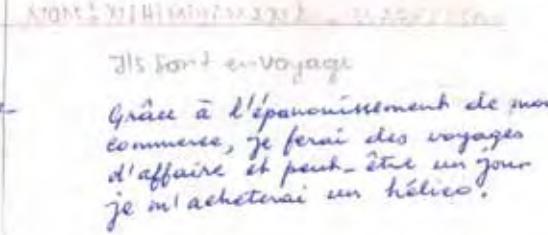

Daarna, dankzij het veld en de fietstaxi,
ga ik een auto en een mooi huis kopen.

Dankzij mijn bloeiende zaak, kan ik op zakenreis gaan
en zal ik misschien zelfs een helikopter kunnen kopen.

’ ’

Emedy Moise

age 13

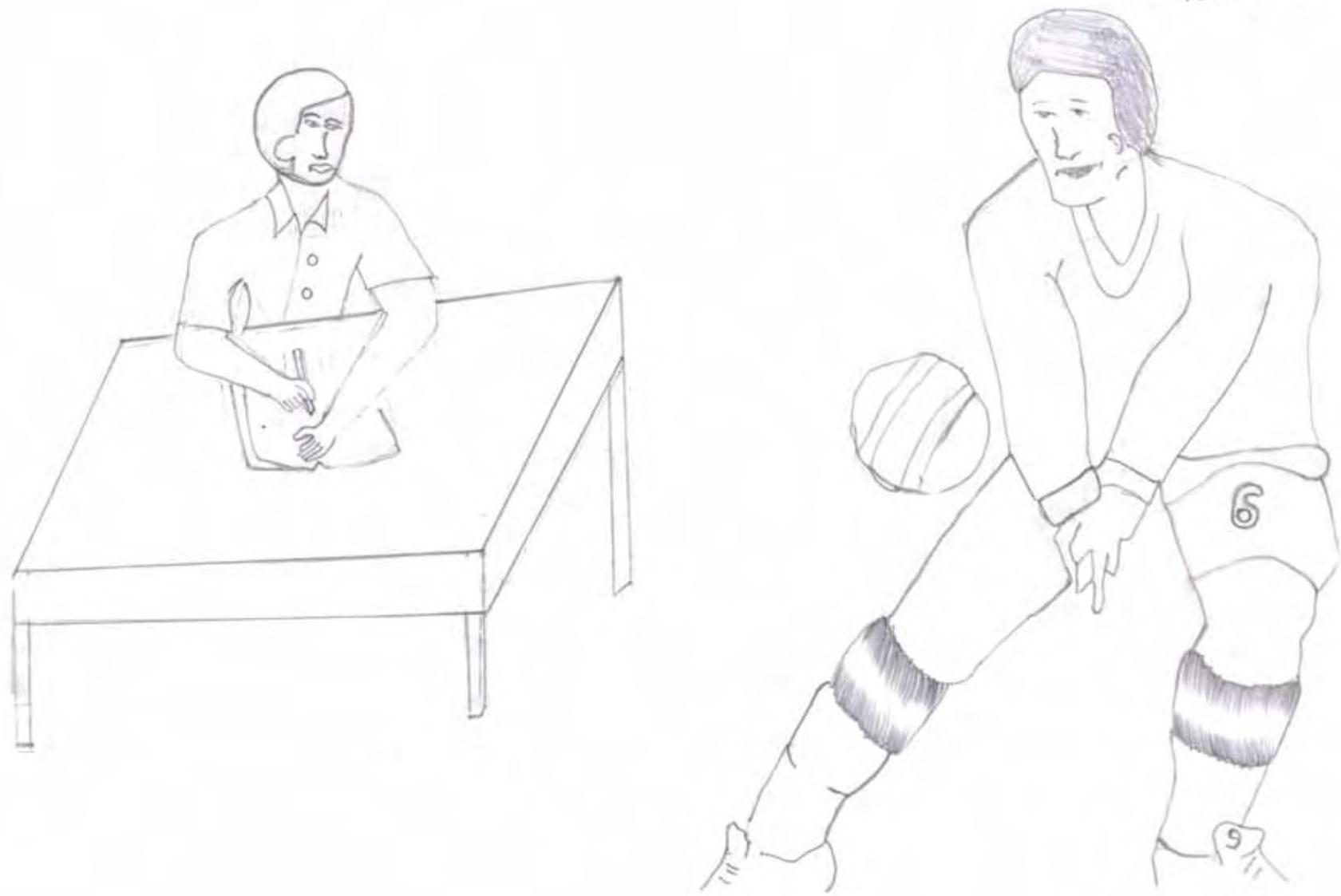
‘ ‘

I am a volleyball player.

Ik ben een volleybalspeler

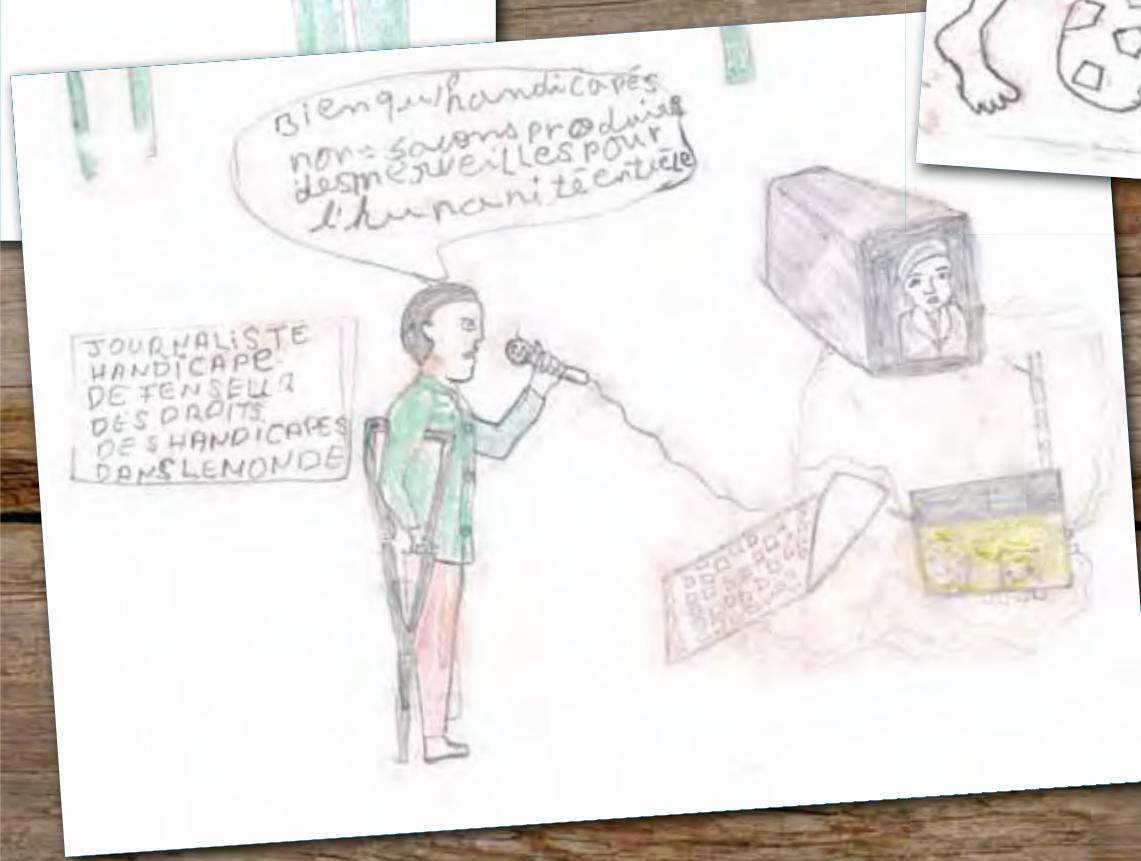
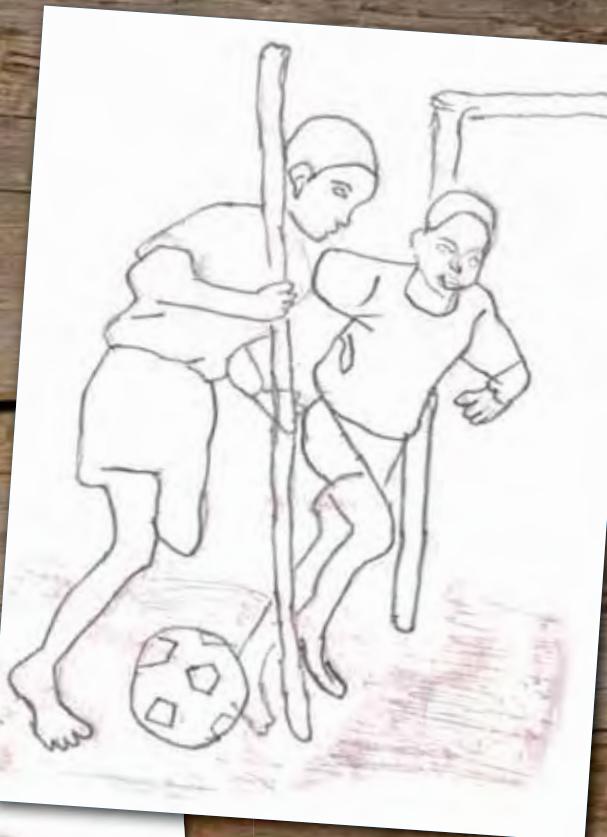
’ ’

JE SUIS UN JOUEUR DE
VOLLEY BALL

Resilience Endurance Kracht

Mute Butsi

age 14

“

Every child has the right to education.
The best education is offered at school,
at home and in the community.

The government has to make sure that we go to school.

”

Elk kind heeft recht op onderwijs.
Het beste onderwijs krijgen we op school,
thuis en binnen de gemeenschap.

De regering moet ervoor zorgen dat we naar school gaan.

Neige Ngwasho

age 13

‘ ‘

You look really nice. If you come with me,
I will give you some soap and money.

My family really needs this money...
But I think I would make a mistake.

Hey girl, you can always come to see me.
I will wait for you.

My dear, you were right to leave because it is not a solution for
you and your family. You have to finish school.
There are other ways to earn some money.

Jij ziet er goed uit. Als je met mij meegaat,
geef ik je wat zeep en geld.

Mijn familie heeft dit geld echt nodig...
Maar ik denk dat ik een misstap zou begaan.

Hé meisje, je mag hier altijd terugkomen.
Ik zal op je wachten.

Liefje, het is goed dat je bent weggegaan want dat was geen
oplossing voor jou en je familie. Je moet je school afmaken.
Er zijn andere manieren om geld te verdienen.

’ ’

MACHÈRE ET TOUTUAS BIENVENU DE
PUISQUE C'EST PAS LA SOLUTION
POUR TOI ET POUR TA FAMILLE TU DOIS
FINIR TA SCOLARITÉ. IL Y A BIEN D'AUTRES
MOYENS DE GAGNER UN PEU D'ARGENT

Teni Mulemera

age 14

“

I have a physical handicap, an amputated leg.

I will fight for the rights of disabled persons.

Although we are disabled, we can create miracles
for all of humanity.

JOURNALIST DEFENDING THE RIGHTS
OF THE WORLD'S DISABLED

”

Ik heb een fysieke handicap, een geamputeerd been.

Ik zal vechten voor de rechten van gehandicapten.

Ondanks onze handicap kunnen we wonderen verrichten
voor de hele mensheid.

JOURNALIST VOOR DE RECHTEN
VAN GEHANDICAPTEN IN DE WERELD

Kiruhura Kima
Ra Rung
age 12

“ “

” ”

NOM POSTÉNOKIRUHURAKIMA RA RYUG

MONREDEVEN

J'ai l'âge de 12ans
Jesuis en 4e année

Special thanks to:

The refugee children of the Gasorwe and Gihinga camps in Burundi and the staff of UNHCR Burundi.

UNHCR

United Nations High Commissioner for Refugees
Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés

Représentation Régionale de l'UNHCR
pour L'Europe de l'Ouest
Rue Van Eyck 11b
B-1050 Bruxelles, Belgique
Tél: +32 (0) 2 627 5999
Email: belbr@unhcr.org

UNHCR Regionale Vertegenwoording
voor West-Europa
Van Eyckstraat 11b
B-1050 Brussel, België
Tel: +32 (0) 2 627 5999
Email: belbr@unhcr.org